

1. ZÁKLADNÍ POJMY CIZINECKÉHO A AZYLOVÉHO PRÁVA

Zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR

Zákon č. 325/1999 Sb. o azylu + migrační Pakt

(Azylové procedurální nařízení (APR) - Nařízení Evropského parlamentu a Rady o zavedení společného postupu pro mezinárodní ochranu v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU, Kvalifikační nařízení (QR) - Nařízení Evropského parlamentu a Rady o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany a o změně směrnice Rady 2003/109/ES, Přijímací směrnice (RCD) - Směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, Nařízení o řízení azylu a migrace (AMMR) - Nařízení Evropského parlamentu a Rady o řízení azylu a migrace

Zákon č. 65/2022 Sb. některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (Lex Ukrajina)

Poznámky:

Cizinec (§ 3 ZPC)

- fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie

Z hlediska postavení cizinců jsou rozlišováni:

- **občané EU**
 - o EU
 - o plus občané států Švýcarska a Norska, Lichtenštejnska a Islandu (EHP)
 - o (občané Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, který na území oprávněně pobývali ke dni 31. prosince 2020
- **rodinní příslušníci občanů EU**
- **občané třetích států**
 - o Občan třetí země – občan státu, který není členem Evropské unie a není zároveň občanem Islandu, Lichtenštejnska, Norska či Švýcarska (EU+)

Rodinný příslušník občana EU blízký/vzdálený

Blízký RP:

- manžel / manželka (vč. registrovaného partnerství stejnopohlavních párů)
- rodič dítěte (občana EU) mladšího **21 let**
- dítě mladší 21 let, nebo dítě manžela / manželky občana EU (vč. registrovaného partnerství)

Vzdálený RP:

- příbuzný, pokud je osobou vyživovanou tímto občanem, členem jeho domácnosti, nebo osobou závislou na péči)
- druh / družka (po prokázání existence vztahu obdobného vztahu rodinnému)

Uvedené platí i pro RP občanů ČR. Dvojí státní občanství = vždy přednost státního občanství EU.

Rodinný příslušníci s právem na sloučení rodiny u občanů třetí země (rodinný příslušník občana třetího státu s povoleným pobytem na území):

- Manžel nebo manželka cizince – platí také pro registrovaná partnerství stejnopohlavních párů.
- Nezletilé dítě (**do 18 let**), případně nezletilé dítě manžela nebo manželky (nevlastní dítě).
- Zletilé finančně nezaopatřené dítě – platí pro děti neschopné se o sebe postarat ze zdravotních důvodů.

Poznámky:

- Nezletilé dítě (do 18 let) svěřené do náhradní rodinné péče nebo dítě osvojené.
- Nezletilé dítě (do 18 let), jehož poručník je cizinec, případně manžel nebo manželka cizince, a péče o toto nezletilé dítě se bude vykonávat na území České republiky.
- Osamělý rodič starší 65 let (matka nebo otec cizince) – svobodný, rozvedený nebo ovdovělý.
- Osamělý rodič bez ohledu na věk (matka nebo otec cizince), který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat – svobodný, rozvedený nebo ovdovělý
- Někteří příbuzní azylanta (manžel azylanta, nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě azylanta/manžela azylanta (platí i pro osvojení, poručnictví, náhradní rodinné péče, pokud se bude péče o nezletilého bude vykonávat na území), rodič nezletilého azylanta; nemá-li tento nezletilý azylant rodiče, je oprávněn žádost podat jiný jeho přímý příbuzný ve vzestupné linii, a není-li takového příbuzného, je žádost oprávněn podat poručník nezletilého azylanta, (platí i pro rodiče – nebo pokud nejsou, pak i blízké příbuzné zletilého azylanta, který požádal o udělení mezinárodní ochrany jako nezletilý, do 3 měsíců ode dne, kdy byl azylantovi udělen azyl)

Mezinárodní ochrana

- Azyl – azylant
- Doplnková ochrana – osoba s udělenou doplňkovou ochranou

Azyl

- MO na neurčitý čas (pozor, bude se to měnit! – bude se udělovat na 3 roky s následným prodloužením), z individuálních důvodů
- ochranný status, který stát poskytuje státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti v souvislosti s rizikem jejího pronásledování z důvodů přesně vyjmenovaných v mezinárodních i národních právních nástrojích (v ČR jsou důvody udělení azylu specifikovány v zákoně o azylu)

Doplňková ochrana

- MO na určitý čas (zpravidla 1 rok, možnost prodloužení, vždy o 2 roky), jiné, obvykle obecnější důvody
- vedle azylu další forma mezinárodní ochrany, která se uděluje cizincům, kteří nesplňují důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jejich případě jsou důvodné obavy, že pokud by byli tito cizinci vráceni do státu, jehož jsou státními občany (v případě osob bez státního občanství do státu jejich posledního trvalého bydliště), by jim hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy

Poznámky:

Dočasná ochrana

- aktuálně -osobitý režim pro osoby prchající před válečným konfliktem na Ukrajině
- krizový mechanismus EU upravený směrnicí o dočasné ochraně 2001/55/ES, který se aktivuje za výjimečných okolností v případě hromadného příchodu osob s cílem poskytnout jim kolektivní ochranu a zmírnit tlak na vnitrostátní azylové systémy zemí EU

Správní vyhoštění

- **Ukončení pobytu** cizince na území, které je spojeno se stanovením **doby k vycestování** z území členských států Evropské unie (u občanů EU pouze z území státu, z kterého má vycestovat) a **doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup** na území členských států Evropské unie,

Rozhodnutí o povinnosti opustit území

- **Ukončení pobytu** cizince na území, které je spojeno se stanovením **doby k vycestování** z území a) České republiky, b) členských států Evropské unie

Výjezdní příkaz

- „pobyt“ po ukončení standardního pobytového oprávnění; doba k vycestování, má formu vízového štítku – lehko rozpoznatelné

Příklady – zkus zařadit:

- Naša z Ukrajiny, která uprchla po začetí válečného konfliktu
- Emil z Venezuely, který si vzal za manželku Dášu z ČR
- Nezletilá Eva, dcera Filipa z Německa
- Dan, 21- letý syn Dary z Mexika, pracující tady na základě pobytového oprávnění – zaměstnanecké karty
- Martina, dcera Bruna, který má postavení občana EU a je závislý na péči jiné osoby
- Collin, 20-letý syn Martina – st. občana Kanady, který je registrovaným partnerem Štefana, občana ČR

Důležité linky:

www.ipc.gov.cz

https://mzv.gov.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince

Poznámky: